

*Qui organa
in caua iecoris
sede posita
sunt spectanda.*

locum reposito, illum in sinistrum latus cum intestinis trahi^k curabis: iecur uero, ut ipsius ca-
uum adamussim uideas, in dextrum & uelut sursum protrudes. deinde postquam obiter bilis
uesiculam contemplatus fueris, sectionem omnium totius corporis molestissimam maximeq;
operosam aggredieris. Bilis namque meatus, & neruorum & artierarum uenarumq; rami (qui
omnes simul inferiori membrana omenti ad cauum iecoris colligantur) nunc ueniunt retuliori
cultello examinandi, ne acutioris cultelli mucrone uenam quampiam pertundas, sicq; omnia
cruore oblites. Offertur itaq; primum neruulus ab humiliori uentriculi orificio iecoris cauo
insertus, qui a sexti neruorum cerebri paris propaginibus superius uentriculi orificio iecoris cauo
pendet. Vbi hunc a uicinis organis diremeris, a membrana conuexa diuidendus est alter ner-
uus, qui uno ramo iecoris cauit, altero autem bilis uesiculam accedit. Huic neruo arteria atten-
ditur parem cum illo efficiens distributionem, ac mox post neruum liberanda. Huius uero, ut
& nerui initium, paulo post inuenies. nunc enim sat est, hac inuicem iuxta iecoris cauum sepa-
rare, hicq; eorum seriem discere. Sub arteria bilis uesiculae meatus consistunt, a portae uena iam
liberandi: primum duo illi, qui ex iecoris cauo ex multis furculis colliguntur, & ilico in unum
coeunt meatum, qui una parte in bilis fertur uesicula, altera in duodenum intestinum. Vbi hos
a portae uena ad intestinum usque & bilis uesiculam seuereris, illam pollice adeo comprimes,
ut meatus bile turgentes comodius appareant, & num quis meatus ab hac uesicula in uentri-
lum pertingat, animaduertas: quem si non inuenieris, acu meatum in intestina properantem le-
uiter pertundes, ut profluens bilis argumento sit, nullum processum ab illo meatu tibi incuria
praefectum. Postremo uena portae est examinanda, ac ilico atque ipsius circumscriptione qua
ex iecore prodit animaduertaris, propagines illius obtusiori cultello sunt inquirendae, semper
arteriae & nerui, uenae per uniuersum ipsius seriem attensori, diligenti habita ratione. Primum
itaq; furculos portae aggredieris, qui bilis uesiculae exporriguntur: deinde eum qui ferè citra ar-
teriae consortium in dextra uentriculi sedem, iuxta ipsius inferioris orificij posteriorem regio-
nem modica ramorum serie digeritur. Hunc subsequitur, qui dextra fundi uentriculi partem
& medium superioris omenti membranae perrepat. Post hunc, qui duodeno nobis uocato
intestino deriuatur, quem secundum intestini longitudinem in corpus quoddam glandulosum
carneumq; descendere obseruabis, si modo (uti iam monuimus) retusiori cultello uenam, illiq;
accumbentem neruum, arteriamq; nudare studueris. Modò magnam portae distributionem
deteges, truncum, qui mesenterium adit, obiter tantum expendes. Atque hoc in praesentia reli-
cto, ad truncum qui leni potissimum exporrigitur, te cõferes. Atque ut hunc comode uideas,
uentriculus & intestina tibi ueniunt ad eum modum aptanda, quo situabantur dum inferiorè
omenti membranam intuebaris, ac uentriculum sodalis manu sursum attolli, & intestina deor-
sum premi curares. Patente itaq; nunc tibi superiori sede humilioris omenti membranae, accu-
rata cura ramos omnes minoris portae trunci examinares, quos omnes aut uentriculo, aut leni,
aut ipsi omento, coloq; intestino in homine exporrigi adiuuenies. Interea uero qui ramos hos
inquires, ipsosq; a glandoso corpore illos suffulciente liberabis, omnibus ferè arteriam, multis
autem neruum attendi obseruabis. Arteriarum radix sese offeret in elatissima inferioris omenti
membranae sede, ubi etiam occurret magnae arteriae in mesenterium deducendae origo: deinde
utrinq; unus sese offeret neruus, ad magnae hae descendens arteriae latera exiliens, sexti neruo-
rum cerebri paris propaginum, quae costarum radicibus exporriguntur, soboles. cuius ramuli
una cum arterijs dum uenam nudas, in conspectum semper ueniunt. Iam & grandioris portae
trunci & paulo ante dictae arteriae & nerui per mesenterium seriem, & quae inibi diuisionibus
praesunt glandulas inuestigare tempestiuum est. Primum itaq; solis manibus intestina hinc
inde inuicem diduces, & nunc in dextrum, nunc in sinistrum latus reuolues, ut citra sectionem
mesenterij naturam persuntorie cõtempleris. Deinde obtusiori cultellulo maiorem uenae por-
tae truncum & dictam nuper arteriam & neruum inuicè liberabis, & dein ut uniuersum ipso-
rum ductum, & glandulas diuicationibus interiectas intuearis, unguibus unam mesenterij
membranam ab alia diuelles. Ac hoc per uniuersum mesenterium haud uenit tentandum, sus-
fecerit enim in praesentia a centro ipsius aliquot uasorum furculos ad tenuia usq; intestina dedu-
xisse, ac mox alteram mesenterij arteriam aggredi, a magna arteria ipsi post feminalium arte-
riarum ortum depromptam. Atque hanc promptè inuenies, si cum intestinis mesenterium in
dextrum latus reuolueris, unguibusq; aut obtusiori cultello mesenterij membranas, quae co-
lo sub sinistri renis sede adnascitur, inuicè dirimere conaberis. Hic enim ilico eius arteriae rami
uenis commissi sese offeret, rursus arteriae radicem cõmonstrantes. Quam ubi inuenieris, ipsius
diuicationem prosequere, ut discas qui haec cum uena mesenterio suffulta recto intestino ra-
mos exporrigat. Parum modò sollicitus, etiam si uenae huius extrema in rectum intestinum inseri
non

*Portae rami
una cum arte-
rijs & neruis
illis atq; qui
examinandi.*

*Mesenterij
natura qui in-
daganda.*

non intuearis: id enim paulo post fiet facilius. Hac sanè omenti administratione intestinorum,
uentriculi, iecoris, lienis & mesenterij situs, praeterea quae his omnibus exporriguntur uenarum
& artierarum & neruorum furculi sunt examinandi. Porro administrationi, qua quae adhuc
in illis organis uidenda supersunt, commode intuearis, alijsq; monstres, nunc me accingam.
Maiusculae instar semicirculi obliquae acui filum, quo literarum fasciculi colligantur, transien-
dum est, hanc per mesenterium sub recto intestino, quae sacro ossi incumbit duces, & eius inte-
stini facibus sursum ad coli amplitudinem protrusis, recto intestino uinculum iniicies. abfecto
iam quod superest filo, faeces uinculo proximas ex recto intestino sursum denuò comprimes,
& interuallo trium digitorum plus minus interposito acum rursus sub recto intestino supra pri-
us uinculum transiies, secundo rectum intestinum ita ligaturus, ut inter duo uincula nihil excre-
menti sit reliqui. Deinceps nouacula rectum intestinum inter duo uincula diuides, & superio-
rem ipsius partem sensim a mesenterio obtusiori nouacula (ne fortassis negligentior intestina
uulneres) rescabis, & dehinc colum, ileum, ieiunum continuo a mesenterio ad ieiuni usq; prin-
cipium liberabis, intestinis in pelum repositis. Atq; in hac functione coli intestini supra renum
pingues tunicas connexas sedulo est animaduertendus, una cum uasorum frequenti serie in-
testina implicante. Vbi uero ad ieiuni usque principium pertigeris, id perinde atque rectum,
duobus uinculis intercipientes, ita ut elatius uinculum insertioni meatus uesiculae bilis proximū
sit, non autem elatius conscendat. Intestina a uentre libera baiulo alicui, quales hic sectioni adhi-
bemus, abluenda offeres, ut si uisum fuerit ablutorum iam tunicas & longitudinem examina-
re queas. Patuq; & Bononiae postquā abluta scholarumq; scammis exporrecta essent, aliquan-
do uesicae instar inflari curauimus: ita enim nō solum longitudinem, quae omnibus uix eadem
est (quamquam quatuordecim uulnas ferè aequat) uerū formam ac amplitudinem facile didici-
mus. Tunicas autem, intestinis ad hunc modum exporrectis, inquirere est longè facillimum, ap-
paret enim mesenterij pars intestinis proxima, quae ex duabus constat membranarum. una supe-
riori, altera inferiori. Has si unguibus ab intestinis dirimes, qui tertiam intestinorum efficiant
mesenterij membranas paulo post a peritonaeo enasci spectabis, & iam qui haec intestinis obuol-
uantur disces. Hac tunica ab intestinis distracta, obtusiori nouacula sectionem secundum inte-
stini longitudinem duces, studiose praecauens ne id uulneres. Huius insuper sectionis labra
unguibus diuelles, & absq; negotio secundā intestinorū tunicam ab intima liberabis, praecipue
si id iuxta rectum molaris, in tenuibus enim intestinis tunica nō ita facile in conspectū uenit.
Nunc licebit intestina inuertere, atque unum eius intestini quod nos caecum esse putamus, ori-
ficium examinare. Verū intestinorum tunicas licebit ijs adhuc in uentre relictis interdum di-
scindere: quamquam illis exemptis, id fieri malim. Interdum priusquam uasa in caua iecoris se-
de conspicua, & humiliori membrana omenti suffulta aggrediaris, necessum erit intestina ad
eum quem dixi modum auferre: idq; tunc potissimum, quum publicā obibis sectionem, in qua
diutius quā tibi ex usu esset, intestina forte asseruantur. Porro iam uentriculus est aduendus,
quem modò quoque cum liene eximere soleo, neruis ipsius orificio insertis diligenter prius exa-
minatis. alias enim uentriculum relinquere consueui, quousque thoracis omnia essent dissecta, ut
commodius ipsius orificium neruisq; examinari possent. Verum in praesentia ut rite illum eximas
docebo: quum autē gulam persequar, ut relictum debite administres subiiciam. Vnguibus ita-
que quantum fieri licet in homine, peritonaeum a septo transuerso ad uentriculi usque superius
orificium auellere conaberis, ut tertiae uentriculi tunicae uideas principium. Quod ubi paululum
a uentriculi orificio liberaueris, studebis utique etiam diuulsam ad uentriculi fundum dedu-
cere, ut ex tertia uentriculi tunica superiorem omenti membrana constitui oriūq; discas. Deinde
acu sub superiori orificio uentriculi trajecto, uinculum sedulo nexum ipsi iniicies, paulo supra
uinculum stomachum a uentriculo transuersim liberans. Nunc uentriculo ministri manu e uen-
tre eleuato, non tamen penitus (ne uenas rumpat) exempto, inferioris omenti membranae &
mesenterij ex peritongo originem disces, solis unguibus hanc a dorso sensim distrahendo utens,
uinculis uero pleraq; intercipientes. Primum simul omnia quae in cauo iecoris occurrunt, portae
scilicet uenam, arteriam, & bilis meatum, aut si lubet singulis seorsum funiculos accommodabis:
post hac arteriarum radicibus, quae mesenterio & inferiori omenti membranae primum dige-
runtur, illa sanè arteria nō omitta, quae sub feminalibus arterijs orta in mesenterium fertur. Atque
his omnibus unum duntaxat uinculum addidat est, quanq; duo (ut in intestinis faciendum mo-
nuimus) iniicere nihil prohibeat: imò, idq; praecipue ad superius uentriculi orificiū, plurimum
condukerit. Inductis in hunc modum uinculis, porta, & reliqua quae intersepta sunt, ita ut uin-
culum in corpore maneat diuidetur, & ocyus solarum manuum opificio uentriculus cum me-
senterio,

*Qui intestina
a mesenterio
rescanda, ac a
corpore aufer-
renda.*

*Intestinorum
tunicae qui ex-
aminanda.*

*Ventriculus et
lien & omentū
ac mesenterij
qui simul exi-
menda, ac quae
in eo opere ob-
seruanda.*